

Ciutats Educadores

Butlletí informatiu • 2007

Ciutats
educadores per
un món millor

Activitats lúdiques a l'aire lliure

experiència

La ciutat mexicana de Guadalajara promoció l'oci saludable a l'aire lliure

Des de Guadalajara (Mèxic), ens arriba una experiència integral d'oci saludable, la Via RecreActiva, que ha aconseguit millorar la qualitat de vida i la convivència oferint alternatives per al temps lliure.

Guadalajara és la capital de l'estat mexicà de Jalisco i una de les seues culturals, industrials i econòmiques més importants del país. El municipi té 1.646.319 habitants i des de fa tres anys disposa d'un espai urbà fonamental per desenvolupar l'oci a l'aire lliure, la **Via RecreActiva**.

Fa tres anys, l'Ajuntament de Guadalajara va presentar aquest projecte que engloba un conjunt d'accions per fomentar l'esport, el benestar social, el desenvolupament comunitari i la qualitat de vida de la seua ciutadania, posant a la seua disposició tots els diumenges, durant 6 hores, el parc lineal més gran de la ciutat i habilitant les vies principals per a l'ús públic. D'aquesta manera, el trànsit de vehicles és substituït per caminants, gimnastes, atletes, ciclistes, espais per a la lectura i el joc on conviuen nens i nenes, joves, persones adultes i grans.

La Via RecreActiva es desenvolupa en 15 barris de la ciutat i connecta 10 espais destacables, com places, parcs, alberedes, passejos, esglésies i el centre històric. Aquesta proposta està adreçada a tota la ciutadania, independentment del barri on visqui, sense diferències d'edat, sexe, nivell econòmic, educatiu o cultural.

El projecte es va iniciar el setembre de 2004 amb un diagnòstic previ, un estudi tècnic viari i un altre de social.

(continua a la pàg. 2)

“La Via RecreActiva és un conjunt d'accions destinades a fomentar l'esport, el benestar social, el desenvolupament comunitari i la qualitat de vida de la ciutadania posant a la seua disposició, tots els diumenges i durant 6 hores, els 21,5 km del parc lineal més gran de la ciutat”

editorial

Ens plau presentar-vos la nova publicació quadrimestral de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE). D'aquesta manera, responem a la demanda expressada per algunes ciutats de posar a la vostra disposició un instrument més de comunicació i d'intercanvi, amb la voluntat d'aportar reflexions –des de la pràctica i la teoria– sobre com avançar en el desenvolupament de ciutats més educadores.

Cada número del butlletí destacarà dues bones pràctiques del Banc Internacional de Documents de Ciutats Educadores, i intentarà recollir tant la varietat geogràfica i la singularitat de cada una de les ciutats que integren l'Associació, com la diversitat de temes que els preocupen i ocupen, i les diferents maneres de tractar-los.

(continua a la pàg. 3)

Via RecreActiva

Després de la gestió administrativa, va començar la divulgació i la promoció del projecte i la posterior implantació, i es van redissenyar els senyals ubicats al llarg dels 21,5 km de vies on es desenvolupa el programa.

Des de llavors, s'ha portat a terme tots els diumenges sense cap interrupció, primer des de les 8h fins a les 12h i, a partir de la tercera jornada, es va ampliar fins a les 14h.

Durant l'any 2006, es va aconseguir una mitjana de 98.000 usuaris, però ara la intenció és convertir el projecte en un programa permanent de la ciutat, augmentar la participació, millorar la seguretat, enfortir el treball

coordinat i, sobretot, ampliar la Via RecreActiva a altres zones i barris de la ciutat, especialment a les poblacions més necessitades.

Com a valoració positiva cal destacar el treball conjunt entre la iniciativa privada, els organismes municipals i estatals; el suport i la cobertura dels mitjans de comunicació; l'acceptació que ha tingut per part de la ciutadania; el respecte i el suport per part de l'usuari de l'automòbil i del transport públic; la recuperació d'escenaris i espais públics, i l'increment de comerços limítrofs a la Via. Tanmateix, es constata la necessitat d'un reglament d'ús de la Via RecreActiva, així com la millora de la senyalització del terra en tots els passos de vianants.

Els objectius inicials del programa eren diversos: fomentar la pràctica esportiva entre la ciutadania i nous hàbits de vida saludable, millorar les possibilitats lúdiques en l'espai públic, fomentar l'ús dels mitjans de transport alternatius a l'automòbil privat, desenvolupar un sentit de pertinença a la ciutat i comprometre el ciutadà en la convivència pacífica i respectuosa, tot fomentant

el civisme (el respecte per les persones, els espais públics i les normes).

El projecte Via RecreActiva ha estat una alternativa d'oci molt positiva que ha aconseguit millores socials, econòmiques i ambientals visibles, com ara la convivència, la promoció de la ciutat i una oferta més àmplia del temps lliure. Així mateix, va donar lloc al disseny de solucions de viabilitat, serveis, mobiliari urbà, paisatgístic i senyalització.

A www.edcities.org es pot trobar informació més detallada d'aquesta experiència.

presenta: Ajuntament de Guadalajara (Mèxic)

contacte: Sr. Luis Enrique Gómez Espejel
Director General del Consell Municipal de l'Esport

web: <http://www.guadalajara.gob.mx>

e-mail: legomez@guadalajara.gob.mx

xarxa de ciutats

La ciutat de les persones: educació i espais socials en un canvi d'època és el lema de la VIII Trobada de la Xarxa de Ciutats Educadores de l'Estat espanyol que se celebrarà els dies 28, 29 i 30 de març a Donostia-Sant Sebastià.

Aquesta xarxa, formada per 177 ciutats, organitza cada dos anys una trobada estatal amb els objectius d'avançar en l'aplicació dels principis de la Carta de Ciutats Educadores, aprofundir en el concepte de Ciutat Educadora i reflexionar sobre qüestions de gran interès per al desenvolupament de les ciutats.

Alguns temes que s'abordaran a les conferències i taules rodones són: els nous reptes educatius i socials; la construcció de la ciutadania; els desenvolupaments concertats; la ciutat com a lloc de trobada, comunicació

i conflicte, i com a espai de creació, de valors i d'aprenentatge.

Aquesta trobada també serà una bona ocasió per a l'intercanvi d'experiències i per presentar i avançar en el treball dels grups temàtics, que són els següents:

- Ciutat, educació i valors patrimonials.
- Transversalitat: la ciutat i l'educació en els serveis municipals.
- Multiculturalisme i educació.
- Oci i educació.

Les persones que hi participin tindran l'oportunitat de compartir les seves preocupacions, propostes i expectatives sobre els nous reptes de les ciutats en un món globalitzat i els objectius recollits a la Carta de Ciutats Educadores.

Per a més informació www.donostia.org/rece

Hiri Hezitzaileen Estatuko
Sararen B. Topaketa
Pretoriatuak, Hezitzaileak
eta Gvernuko esportaketa arlo
atletikoak gonbidatu.

8ª Encuentro de la Red Estatal
de Ciudades Educadoras
La ciudad de las personas:
educación y espacios sociales
en un cambio de época

8a Trobada de la Xarxa Estatal
de Ciutats Educadores
La ciutat de les persones:
educació i espais socials
en un canvi d'època

8ª Encontro de Rede Estatal
de Cidades Educadoras
A cidade das pessoas:
educação e espaços sociais
num cambio de época

www.donostia.org/rece

Donostia-San Sebastián
Kursaal
28-29-30/03/2007

entrevista

Jordi Hereu Alcalde de Barcelona

Per què Barcelona va apostar i continua apostant per Ciutats Educatives?

La ciutat és font d'educació. Apostem per Ciutats Educatives perquè, partint d'aquesta convicció, arrelada a la tradició i la història de Barcelona, considerem important la relació entre educació, ciutat i ciutadania. Partim d'una concepció àmplia de l'educació, que transcendeix la família i l'escola i, encara que les inclou com a factors irrenunciables, preveu multiplicitat d'actors i accions.

(...) Barcelona va voler compartir i contrastar aquest convenciment amb altres ciutats, i per aquest motiu va organitzar, el 1990, el I Congrés Internacional de Ciutats Educatives. Ens vam reunir gairebé 60 ciutats de 20 països. Al congrés es va debatre i adoptar la Carta de Ciutats Educatives, en l'acompliment de la qual seguim treballant, tant pel que fa a les ciutats que la vam signar com les noves que es van unint a l'Associació, que actualment reuneix més de 340 ciutats de 35 països.

Des de l'alcaldia de Barcelona, què s'entén per Ciutat Educadora?

És una aposta per l'educació com a instrument per aconseguir una ciutadania més culta i més cohesionada. És un repte permanent i un procés constant, la qual cosa ens porta a una manera diferent de treballar.

Entenem que l'educació no és solament responsabilitat d'un únic departament, és un compromís de tot el govern local en resposta a una realitat innegable. Gran part de les polítiques i actuacions municipals –urbanisme, esport, medi ambient, cultura, economia, transports, salut– contenen vessants educatius que cal descobrir i desenvolupar des d'un treball transversal (...).

Podria ressaltar un projecte o una experiència que s'hagi dut a terme a Barcelona en els últims 20 anys i que, des del seu punt de vista, hagi potenciat la ciutat com a espai educador?

Em sento orgullós d'afirmar que actualment seria difícil trobar un sol projecte que no tingués en compte el vessant educatiu. En aquest sentit, resulta complicat ressaltar una única experiència. Per posar algun exemple, podríem esmentar la implantació de la recollida selectiva, la millora de la connexió dels barris i del transport públic, el foment dels espais públics, l'adaptació arquitectònica de la ciutat per a les persones amb discapacitat, la creació de consells de participació, el disseny participatiu dels espais públics, el pla de biblioteques, els programes pedagògics dels museus, els centres cívics, les campanyes de salut, etc. Tal com he dit abans, totes les actuacions municipals tenen el seu vessant educatiu.

Quina és la manera més eficaç d'involucrar el ciutadà en els problemes i en la recerca de solucions de la ciutat?

Escoltant molt i fent visible la participació del ciutadà en el moment de la presa de decisions. Per aconseguir-ho, utilitzem diferents instruments, com els consells de participació, els pactes locals, eines de participació electrònica... Ja he dit moltes vegades que sóc l'alcalde de la gent de Barcelona i, per això, vull escoltar totes les opinions, conèixer les diferents sensibilitats. Res del que passa a Barcelona em resulta aliè.

En un món globalitzat, quins són els reptes més importants de les Ciutats Educatives?

Els canvis globals tenen impactes locals que, en molts casos, els ajuntaments no poden gestionar de manera aïllada. Requereixen pactes amb la mateixa societat civil i, en molts casos també, pactes internacionals. Podríem parlar dels fluxos migratoris de les zones rurals a les ciutats, i dels països en vies de desenvolupament als països desenvolupats, i de tots els reptes que comporten: treballar en el sentit de pertinença a la ciutat, aprendre a compartir i a conèixer entre diferents cultures, etc. (...) Les Ciutats Educatives tenen com a repte principal la informació i la comunicació amb tots i cada un dels ciutadans, la promoció d'una cultura de participació i de corresponsabilitat i, alhora, el foment del treball transversal per oferir respostes millors a aquests reptes.

Més informació al web: www.edcities.org

editorial

Així mateix, cada número inclourà una entrevista a un representant d'un govern local de l'AICE, o a una persona de prestigi reconegut, amb qui dialogarem sobre les transformacions i els reptes que afecten les nostres ciutats i sobre les possibles formes d'abordar-los des de la perspectiva de ciutat educadora.

Les xarxes territorials i temàtiques podran disposar d'un espai per informar sobre les activitats que duen a terme. Igualment, hem reservat un espai per escoltar les veus de les ciutats, és a dir, les vostres iniciatives, inquietuds, opinions o preguntes.

L'estructura del butlletí serà flexible per adaptar-se a les vostres necessitats i demandes. Per això, us convidem a enviar-nos suggeriments sobre aspectes a incloure, persones a entrevistar, temes a tractar, lectures d'interès i, sobretot, experiències dels vostres municipis.

Perquè aquesta nova via de comunicació que obrim sigui útil, interessant i atractiva,

ESPEREM LA VOSTRA COL-LABORACIÓ!

Secretariat de l'AICE
c/ Avinyó 15, 4ª planta
08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20
Fax. +34 93 342 77 29
E-mail: bidce@bcn.cat

IAEC
2008
sãopaulobrasil

X Congrés Internacional. La Construcció de Ciutadania en Ciutats Multiculturals

experiència

La ciutat d'Anvers treballa per integrar els joves en el sistema educatiu i el mercat laboral

La ciutat d'Anvers, la segona més gran de Bèlgica, té gairebé mig milió d'habitants; la població creix a un ritme de l'1,4% i els menors de 25 anys constitueixen el 28%. Aproximadament, 1 de cada 3 joves abandona el sistema educatiu sense una titulació i la taxa d'atur entre els joves menors de 25 anys és del 28,29%. 4 de cada 10 joves que busquen feina no tenen la titulació d'educació secundària, i un de cada 30 joves rep un subsidi social, la qual cosa representa el 20% dels beneficiaris dels serveis socials.

Davant d'aquesta dura realitat i per evitar l'augment de la taxa d'exclusió social i atur, l'Ajuntament d'Anvers coordina, entre d'altres, el projecte pilot **Wacker**, que desenvolupa una metodologia per identificar, avaluar i reforçar les competències de la joventut

adquirides en contextos no formals, és a dir, fora del sistema educatiu, per facilitar-los així que tornin als estudis o que accedeixin al mercat laboral.

El projecte Wacker, adreçat a joves de 16 a 25 anys, es va iniciar l'1 d'abril de 2006 als centres de joventut i acabarà el setembre de 2007. Els objectius del programa són els següents: desenvolupar metodologies i instruments per reconèixer l'aprenentatge no formal i informal dels joves, enfortint la seva autoestima i millorant les seves competències mitjançant l'observació de si mateixos. A més, també pretén formar els educadors i les educadores de joves en el reconeixement de competències.

El programa es desenvolupa de la manera següent: en primer lloc, es creen equips i un ambient de confiança entre els participants i, a través d'un joc de taula, els joves adquireixen noves competències en situacions quotidianes.

Els educadors ajuden el grup de joves a reconèixer, definir i identificar les seves competències mitjançant l'elaboració d'un dossier personal basat en informació demostrable. Els resultats individuals són comentats amb els companys i avaluats entre iguals.

ESF: bijdragen tot de ontwikkeling van de werkgelegenheid door het bevorderen van inzetbaarheid, ondernemerschap, aanpasbaarheid en gelijke kansen en door het investeren in menselijke hulpbronnen.

“El projecte Wacker desenvolupa una metodologia per identificar, avaluar i reforçar les competències de la joventut adquirides fora del sistema educatiu”.

El dossier personal es completa integrant els resultats de l'avaluació de la fase anterior, i s'estableix un pla de desenvolupament personal, en el qual s'avaluen les competències en funció de les seves possibles aplicacions i usos.

Com a instrument de suport al programa, s'està elaborant un web municipal on es trobaran diferents eines per a la identificació de competències que podran utilitzar educadors, professorat i joves.

L'aprenentatge adquirit en contextos no formals és un tema recent en la política nacional i local de Bèlgica. A Anvers, el debat va començar la segona meitat de l'any 2004 i, des de gener de 2005, s'ha convertit en una prioritat en les polítiques educatives i de joventut. Gràcies al programa Wacker, s'ha iniciat un debat a l'interior de diferents organitzacions juvenils i s'ha observat una reacció positiva en els joves: estan oberts a participar.

Al web www.edcities.org es pot trobar informació més detallada d'aquesta experiència.

presenta: Ajuntament d'Anvers

contacte: Sra. Kelly Broos

Assessora pedagògica del Departament d'Educació

web: <http://www.antwerpen.be>

e-mail: kelly.broos@stad.antwerpen.be

saps que...

- ★ 16 ciutats s'han incorporat a l'AICE des de l'última Assemblea General (setembre de 2006).
- ★ La **Xarxa Brasileira celebra la IV Trobada** els dies 12 i 13 d'abril a Salvador de Bahía.
- ★ Les **ciutats mexicanes** de l'AICE es reuneixen a Playa del Carmen a mitjans d'abril per tractar la seva possible constitució en xarxa territorial.
- ★ S'ha obert el termini de presentació de **candidatures** per optar a l'organització del **XI Congrés Internacional de Ciutats Educadores l'any 2010**.
- ★ **Lisboa acull la pròxima Assemblea General Extraordinària de l'AICE** que se celebrarà el 16 de novembre de 2007.

les veus de les ciutats

1. La Universitat de la Tercera Edat del Quebec (Canadà) adapta les modalitats de l'ensenyament universitari a les necessitats de les persones de més de 50 anys, amb l'objectiu de promoure el seu desenvolupament individual, cultural i social.
www.ulaval.ca/dgfc/age3/index.html

2. L'Ajuntament de Tampere (Finlàndia), les empreses i les universitats de la ciutat cooperen en el programa **eTampere**, per promoure el coneixement, els negocis, els serveis digitals públics i l'adquisició per part de la ciutadania de les habilitats necessàries en la societat del coneixement.
www.etampere.fi

3. El Metrocable de Medellín (Colòmbia) uneix el metro amb un telefèric. Aquesta iniciativa ha anat acompanyada d'activitats educatives i lúdiques dirigides a la ciutadania. És un sistema de transport públic innovador que contribueix a millorar la mobilitat i el desenvolupament socioeconòmic d'àrees que havien quedat segregades per les característiques muntanyoses de la ciutat.
www.metrodemedellin.org.co

